

Romualdas Dulskis

EKUMENINĖ KRIKŠČIONYBĖ

Krikščioniškasis pašaukimas
protestantizme

Turinys

Pratarmė 11

Įvadas. „Sutvirtinti savąjį pašaukimą“ (2 Pt 1, 10) 13

1. Krikščioniškasis pašaukimas protestantizme katalikų ekumeninės teologijos požiūriu

1.1. Kristaus Bažnyčios katalikiškumas 23

1.2. Kai kurie dogminiai ir socialiniai protestantizmo aspektai 25

1.3. *Sola fide* ir krikščioniškasis pašaukimas 28

1.4. *Sola Scriptura* – krikščioniškojo pašaukimo atnaujinimo versmė 30

1.5. Bažnyčios pašaukimas protestantų ekleziologijoje 32

1.6. Krikštas – esminis krikščioniškojo pašaukimo įvykis 35

1.7. Ugdančioji Eucharistinės Vakarienes funkcija 37

1.8. Nesakramentinės malonės ir pašaukimo branda 39

1.9. Politinis / visuomeninis krikščioniškojo pašaukimo matmuo 41

1.10. Ekumeninis krikščioniškojo pašaukimo aspektas 43

1.10.1. Ekumenizmo idėjų kilmė ir raida protestantizme 43

1.10.2. Ekumeninio krikščioniškojo pašaukimo matmens raida katalikybėje 47

1.11. Ekumeninis dvasingumas ir krikščioniškasis pašaukimas 52

1.11.1. „Jūs jį ves į tiesos pilnatvę“ (Jn 16, 13) 52

1.11.2. Dieviškoji ir žmogiškoji perichorezė 55

1.12. Apibendrinimas. Atsisveikinimas su polemikos laikmečiu objektyvios tiesos paieškų link 58

2. Pagrindiniai krikščioniškojo pasaulimo aspektai protestantizme

- 2.1. Krikščioniškojo pasaulimo ypatumai protestantizme 64
- 2.2. Reformacijos ištakos ir krikščioniškasis pasaulimas 70
 - 2.2.1. Martinas Lutheris: „Čia aš stoviu. Negaliu kitaip“ 70
 - 2.2.1.1. Pasaulimo paieškos 70
 - 2.2.1.2. Nuteisinimas tikėjimu – *simul iustus et peccator* 72
 - 2.2.1.3. Karališkoji kunigystė 74
 - 2.2.1.4. Biblija – pasaulimų ugdytoja 75
 - 2.2.1.5. Teologijos ir krikščionio pasaulimo kompendiumas 77
 - 2.2.1.6. Mistinė patirtis ir krikščionio pasaulimas 78
 - 2.2.2. Huldrycho Zwinglio nesakramentinė krikščionybė 81
 - 2.2.3. Jeanas Calvinas – pašauktas būti mokytoju 82
 - 2.2.3.1. Soli Deo gloria 82
 - 2.2.3.2. Bažnytinis ir visuomeninis krikščionio pasaulimas 84
 - 2.2.3.3. Ženevos eksperimentas 86
 - 2.2.4. Williamas Tyndale'as: pašauktasis Dievo žodžio vertėjas 88
 - 2.2.5. Ugingasis Škotijos pranašas Johnas Knoxas 90
- 2.3. Vokiečių pietizmas: maldingumo reikšmė krikščionio pasaulimui 92
 - 2.3.1. Philippas Jakobas Speneris – maldingumo mokytojas 94
 - 2.3.2. Maldingumo formų paieškos 95
 - 2.3.3. Gerhardas Tersteegenas: „meldžiuosi meilės jėgai“ 97
- 2.4. Puritonų sąjūdis: „tyrosios“ krikščionybės paieškos 99
 - 2.4.1. Samuelis Rutherfordas: įstatymas krikščionių visuomenėje 101

- 2.4.2. **Asmeninio ir visuomeninio pasaulimo aspektai puritonizme** 102
- 2.4.3. **Bendruomenės pasaulimas: tvarka ar tolerancija** 104
- 2.4.4. **Anne Bradstreet – kasdienybėje subrendęs pasaulimas** 105
- 2.4.5. **Johno Bunyano tikėjimo kelionė** 106
- 2.5. **Kvakeriai – vidinio įkvėpimo vedini** 108
- 2.6. **Metodistų atsinaujinimo sąjūdis** 111
- 2.6.1. „Metodiškas“ krikščioniškojo pasaulimo realizavimas 111
- 2.6.2. **Johnas Wesley: Šventoji Dvasia krikščionio pasaulime** 113
- 2.7. **Krikščionio pasaulimas Didžiojo prabudimo sąjūdyje** 115
- 2.8. **XIX a.: krikščionis romantizmo epochoje** 120
- 2.8.1. **Friedrichas Schleiermacheris: kontempliatyvusis krikščionio pasaulimo matmuo** 120
- 2.8.2. **Sørenas Kierkegaardas – miesčioniškosios krikščionybės kritikas** 121
- 2.9. **Krikščioniškasis pasaulimas marginaliniuose sąjūdžiuose** 124
- 2.10. **Misionierių ir pamokslininkų pasaulimai** 128
- 2.10.1. **Pašaukimai misijoms** 128
- 2.10.2. **Charlesas Haddonas Spurgeonas – Dievo pašauktas prabilti minioms** 131
- 2.10.3. **Williamas Boothas ir Išganymo armija** 132
- 2.10.4. **Abrahamas Kuyperis: teologo ir politiko pašaukimas** 134
- 2.10.5. **Robertas Haroldas Schulleris – krikščioniško pozityvaus mąstymo skelbėjas** 135
- 2.11. **Pašaukti sumokėti kraujo kainą: protestantų kankiniai** 137
- 2.11.1. **Dietrichas Bonhoefferis: teisė giedoti chorą** 138
- 2.11.2. **Martinus Lutheris Kingas: žmogus sukurtas laisvei** 139

- 2.12. Pašaukti liudyti Šventosios Dvasios veikimo jėgą 143
- 2.13. Katalikiškas ir stačiatikiškas požiūris į krikščioniškojo
pašaukimo sampratą protestantizme 145
- 2.14. Protestantiškas požiūris į krikščioniškojo
pašaukimo sampratą protestantizme 149

3. Kriščiioniškasis pašaukimas anglikonybėje

- 3.1. Krikščioniškojo pašaukimo aspektai anglikonybėje 158
- 3.2. Anglijos reformacijos „Rytmečio žvaigždė“ 159
- 3.3. Henrikas VIII – pašauktas būti *Defensor fidei* 161
- 3.4. Pasaulietinė krikščioniškojo pašaukimo gija
Thomaso Cranmerio mokyme 166
- 3.5. Bažnyčios pašaukimas Richardo Hookerio požiūriu 168
- 3.6. Pašaukimas tapti dieviškosios prigimties dalininkais
pagal Lancelotą Andrewesą 169
- 3.7. *No man is an island* – pašaukti tikėjimo
bendrystei 170
- 3.8. Thomasas Traherne'as – anglikoniškasis
Pranciškus Asyžietis 172
- 3.9. Pašaukimas tapti naujais žmonėmis pagal
Jeremy Taylorą 174
- 3.10. Pamaldumas – svarbiausias bet kokio
pašaukimo dėmuo 176
- 3.11. Eucharistija – krikščioniškojo gyvenimo
ugdytoja 178
- 3.12. Angažavimasis socialinėms problemoms – svarbus
krikščioniškojo pašaukimo sandas 179
- 3.13. Naujas gimimas – krikščioniškosios būties tikrovė 181
- 3.14. Pagilintoji krikščioniškojo pašaukimo samprata –
Oksfordo sąjūdis 183
- 3.15. Krikščionio pašaukimas pagal Desmondą Tutu:
visuomeninis įsipareigojimas ir seksualinės
moralės liberalumas 187
- 3.16. Krikščionio pašaukimas neatitinkąs
Biblijos mokymo? 188

- 3.17. Katalikiškas ir stačiatikiškas krikščioniškojo pasaulimo sampratos anglikonybėje vertinimas 190
- 3.18. Anglikoniškas krikščioniškojo pasaulimo sampratos anglikonybėje vertinimas 192

4. Unikalus Taizé bendruomenės pašaukimas

- 4.1. Pašaukimo išbandymas 198
- 4.2. Didžioji ir Mažoji bendruomenės Ženevoje 199
- 4.3. Taizé bendruomenės gimimas 201
- 4.4. Ekumeninė bendrystė ir svetingumas 207
- 4.5. Misijinis Taizé pašaukimo matmuo 208
- 4.6. Jono XXIII ir Jono Pauliaus II požiūris į Taizé bendruomenės pašaukimą 212
- 4.7. Tikėti šokantį Dievą 215
- 4.8. Ekumeninio Taizé pašaukimo matmens ypatybės 219
- 4.9. Visuotinis pašaukimas bendrystei 222
- 4.10. Palaimintas paprastumas 224
- 4.11. Pašaukti džiaugsmui ir laimei 226
- 4.12. Bažnyčia ir Marija: Taizé ekleziologijos aspektai 228
- 4.13. Maldos pašaukimas 229
- 4.14. Evangelizacinės Taizé bendruomenės veiklos ypatumai 232
- 4.15. Apibendrinimas. Taizé bendruomenės iššūkiai 234
- 4.15.1. Iššūkiai katalikybei 234
- 4.15.2. Iššūkiai protestantizmui 235
- Išvados 239
- Ecumenical Christianity: Christian Vocation in Protestantism. Summary 243
- Šaltiniai ir literatūra 249
- Asmenvardžių rodyklė 257
- Vietovardžių rodyklė 261